

Nr 78

Av herr Hamrin i Jönköping m. fl., om ökat statsbidrag till Länkrörelsen.

Länkrörelsen, som i sig innefattar också de s. k. A.A.-grupperna (»anonyma alkoholister»), har under senare år vunnit en allt starkare utbredning i vårt land och utgör numera ett instrument av icke ringa verkningskraft i det nykterhetsvårdande arbetet. Nykterhetsvårdsutredningen ger i en i juli 1957 till socialministern överlämnad promemoria med förslag rörande statsbidrag till inackorderingshem, alkoholpolikliniker och länksammanslutningar följande allmänna karakteristik:

Länkrörelsen måste betecknas som en betydelsefull faktor i strävandena att återföra alkoholmissbrukare till ett nyktert liv. Den omständigheten att varje medlem kan åberopa personlig erfarenhet av alkoholmissbrukarens belägenhet, är utan tvivel en styrka i rörelsens propagandaarbete. Detta torde delvis förklara att mången hellre vänder sig till länkgruppen med sina alkoholproblem än till nykterhetsnämnd eller läkare. Det torde också ligga i sakens natur, att den som själv har varit hemfallen åt alkoholmissbruk har särskilt goda förutsättningar att sätta sig in i en annan alkoholmissbrukares situation och att vinna gehör hos denne. Den inom allt nykterhetsvårdsarbete viktiga förmågan att vinna alkoholmissbrukarens förtroende och att få honom att öppna sig torde visserligen till stor del bero på personligheten hos den som skall hjälpa, men det är uppenbart att den egna erfarenhet som länkmedlemmen äger, utgör en viktig tillgång därvidlag. Inom länkgemenskapen finner den svage stöd däri att han är omgiven av kamrater, som trots lika ogynnsamma förutsättningar som hans egna har lyckats bemästra sina svårigheter. För alkoholmissbrukaren, som tynges av mindervärdeskänslor och självförebärlighet, erbjuder länkgruppen en umgänges- och verksamhetsmiljö, som är ägnad att stärka hans självkänsla. Den nära personliga kontakten inom gruppen möjliggör en effektiv medlemsvård. Vid återfall kan hjälp snabbt mobiliseras och det är även i viss mån möjligt att förebygga återfall genom att man inom gruppen i tid observerar de lynnesförändringar som ej sällan föregår en alkoholperiod. Den beredskap till snabb hjälp som eftersträvas inom länkgrupperna är av betydelse även då det gäller att lämna eller förmedla materiellt bistånd. Länkrörelsens möjligheter att utgöra ett värdefullt komplement till den samhälleliga nykterhetsvården framstår särskilt klart mot bakgrunden av de svårigheter som erfarenhetsmässigt föreligger, då det gäller att åt öppna vårdformer i allmän regi, t. ex. eftervården åt alkoholmissbrukare, förläna en effektiv men smidig utformning. Ehuru några siffermässiga beräkningar inte är möjliga, råder det intet tvivel om att länkrörelsen mer eller mindre varaktigt har kunnat till ett nyktert liv återföra ett betydande antal alkoholmissbrukare, som eljest skulle ha belastat samhällets nykterhetsvård eller andra sociala organ.

Det officiella erkännande, som här ges, står helt i överensstämmelse med iakttagelser, vilka kunnat göras av var och en som haft tillfälle och anledning att följa länkrörelsens arbete. Obestriddigen har länkrörelsen, i kraft av medlemmarnas starka hjälpvilja och på dyrköpta personliga erfarenheter vunna insikt i alkoholismens problematik, kommit att bli till ovärderlig nytta inte minst i dagens situation.

Det understrykes i nykterhetsvårdsutredningens nyssnämnda promemoria, att det stöd, som staten för närvarande lämnar länkrörelsen, måste med hänsyn till rörelsens omfattning och betydelse anses som alltför ringa. Förslag till ändrade grunder för statsbidrag har också av utredningen framlagts. Förslaget innebär i korthet, att det nuvarande särskilda statsbidraget till länkrörelsen skall upphöra och att i stället denna bidragsgivning skall inordnas under det allmänna statsbidraget till de kommunala nykterhetsnämnderna.

Emellertid har departementschefen — under åberopande av den kostnadsökning som skulle uppkomma för staten — förklarat sig icke nu beredd ta ställning till nykterhetsvårdsutredningens ovan åberopade förslag. Statsbidraget till länkrörelsen föreslås sålunda under nästa budgetår utgå enligt oförändrade grunder och med oförändrat belopp, 50 000 kronor.

Vi avse icke nu att yrka på någon ändring, vad statsbidragsgrunderna beträffar, även om detta i och för sig vore väl motiverat. Däremot bör enligt vår mening — i avvaktan på ett framtida ställningstagande i denna fråga från statsmakternas sida — en omprövning komma till stånd rörande storleken av det belopp som för nästa budgetår lämpligen bör utgå. Vi dela helt nykterhetsvårdsutredningens uppfattning, att det av staten hittills lämnade stödet är alltför ringa, och finna det sålunda riktigt och rimligt med en fördubbling av anslaget. Vad samhället här — såsom nykterhetsvårdsutredningen visat och såsom också vitsordas på annat sätt — ger ut, utgör från såväl mänsklig som rent ekonomisk synpunkt en den allra bästa investering.

Med stöd av ovanstående hemställa vi,

att riksdagen måtte för budgetåret 1958/1959 som bidrag till Länkrörelsen anvisa ett belopp av 100 000 kronor, vilket innebär en höjning med 50 000 kronor av det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet.

Stockholm den 22 januari 1958

Yngve Hamrin
i Jönköping

Gunnar Engkvist

Einar Rimmerfors

Viola Sandell

James I. A. Dickson

J. W. Pettersson
i Norregård

Henning Carlsson
i Huskvarna

Eric Nelander

Erik Strandh